Ч. 233 (11.201). Львів, середа 19. жовтня 1927. Poczłowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Проклямація нової конституції.

Львів, 18. жовтня 1927.

Польська конституція з 17. березня 1921 р. була вислідною двох сил: фертільної польської реакції і ферментуючого прогресивного табору, який до нинішнього дня не може завершитися станом стабілізації. Ухвалена конституція мала виключно декляративний, теоретичний характер і тому досі, хоч від її заістнування минуло повних шість літ, вона не ввійшла ще в життя. Не вважаючи на свій компромісовий характер, березнева конституція має досить поступове й ліберальне обличчя. Вона стверджує, що верховна влада в республиці належить Народові, при чому „Нарід" виступає тут виключно політичною величиною. Органами Народу є сойм і сенат; посли і сенатори є представниками всього (політичного) народу. Конституція забезпечує вільний розвиток усіх громадян без огляду на їх національну і віроісповідну приналежність, а поодиноким територіям робить вигляди на широку самоуправу. Між іншим висловом ніби автономічних тенденцій березневої конституції був закон з 26. вересня 1922 про воєвідську автономію трьох східно-галицьких воєвідств та про заснування українського університету. Речинець здійснення цього закону минув тому три роки (26. вересня 1924 р.). Нині сам закон належить вже не лише де мемуарних декорацій польської „доброї" волі. Бо не лише не здійснено закону з 26. вересня 1922, але навпаки язиковими законами з 31. липня 1924 р. в нівець повернено постанови того „автономічного" закону.

Березнева конституція не ввійшла досі в життя, і в частині польської преси час до часу прориваються непевні, соромливі оклики про потребу здійснення конституції. Та ледві чи вона колинебудь буде здійснена. Вже від довшого часу відбуваються підкопи під миршаву будівлю березневої конституції. Не приложивши постанов конституції до життя, не перевіривши її вітальности, зразу признано її непридатність. Від довшого часу поодинокі польські табори виступають з проєктами зміни конституції. Передовиками в цій реформаторській акції є — очевидно — вшехполяки.

Ліберальна конституція, як і її миршавілий пупянок: закон з 26. вересня 1922 р., були їм потрібні тільки pro foro externo, для здобуття границь держави і для одержання міжнародньої санкції на чужонаціональні території. Плятформою тих заходів була конституція взагалі, а закон з 26. вересня 1922 р. зокрема. Сьогодні границі вже визначені і навіть на деякий час забезпечені (як свідчить промова радянського посла Богомолова), значить ліберальна конституція зайва, а закон з 26. вересня 1922 є хіба матеріялом для будучого історика польського політичного „романтизму". Березнева польська конституція має всі дані найти почесне місце на сторінках польської історії, як і конституція 3. травня, якої память рік-річно обходить реставрована Польща і то навіть у формі державного свята.

Від дискусії про потребу зміни конституції її реформатори зробили ще один крок вперед. Головна рада „Звйонзку Людово-народового", найсильнішої і найсуцільнішої партії, на відбутій 16. ц. м. сесії в артикулованій формі проклямувала нові основи нової польської конституції.

Найбільша польська партія виповідає невблаганну боротьбу формально обовязуючій конституції і проклямує польську республику, в якій інші народи сягають майже 50 проц. всього населення, **національною державою**. Верховна влада в державі **неподільно** належить до **польського народу**, найвищого володаря і господаря держави. Навчання і виховання в школах повинно відбуватися під кутом всевлади польського народу, а тому виключно тільки польська **мова** може бути викладовою у всіх державних і самоврядних школах. Також усі державні і самоврядні та публичні корпорації можуть урядувати виключно тільки в польській мові. Польська держава мусить бути державою **однородного** устрою на всьому її просторі. Всякі змагання до правно-політичного відокремлення (автономічні) і всякі сепаратистичні змагання повинні бути безоглядно поборювані. Польща мусить тісно співпрацювати з католицькою церквою. Закорд. політика мусить бути звернена проти Німеччини, а всякій зовнішній небезпеці треба в першу чергу протиставити національну солідарність. Нова конституція мусить обіймати гарантії **національно-польського** характеру держави. Тому всі землі і области держави без огляду на національний і віроісповідний склад населення, мусять мати конституцією забезпечене польське представництво в парляменті і самоврядних установах.

Інші постанови Головної ради З. Л. Н. носять на собі ясніше або менше виразно зазначені боєві признаки проти теперішнього уряду. Уважаючи цю справу внутрішньою польською справою, не думаємо займатися їх суттю.

Основи нового конституційного проєкту зовсім негують всі „національні меншости" і їх природні права. Без обиняків проповідується найчистішої води, наскрізь безоглядну денаціоналізацію, змагаючи до того, щоби всі „меншостеві" ріки сплили до польського моря. Правда, в порівнанні з істнуючим фактичним станом річей не був би це надто великий крок взад чи „вперед", одначе в порівнанні з постановами формально обовязуючої конституції — це явна і брутально проголошена заглада всього, що не є польським.

Чи маємо боротися проти цих нівеляційних намагань, прибраних у правну форму? Ми не брали участи в укладі березневої конституції. Вона не є співтвором усіх громадян сучасн. Польщі, вона не є їх моральною власністю, вона зрештою є наскрізь трансцедентальна. Є це внутрішньо польська справа і тому лише до польських чинників належить справа оборони конституції, як і її здійснення. Нашим обовязком: тільки слідкувати за перипетіями цих „конституційних" змагань, щоби у відповідній хвилі витягнути консеквенції, згідні з нашим національним інтересом.

Імперіялізм Вуйка Сама.

(Від нашого кореспондента).

Париж, у жовтні 1927.

I.

Коло 1875 р. у Злучених Державах Америки военної фльоти так якби і не було. Та під кінець XIX. і з початком XX. століття їх морська сила взялася швидко рости. Заки непокінчений ще тоді Панамський пролив звязав два океани і з двох военних фльот Америки практично створив одну, бачив 1908 рік небувалу морську маніфестацію: мандрівку армади американської довкола світа, що обнімала близько сотні кораблів, себто майже півтора раза стільки числила фльота Рождественського, яка два роки раніше мандрувала була довкола світа в напрямі своєї могили під Чушимою.

Від того часу — поступ надзвичайний і, що більше, невпинний.

Правда своєчасна конференція у Вашингтоні накинула Америці обмеження морських зоружень і закріпила — на словах бодай — созмірні відносини сил великих потуг. Одначе угода ця обовязує тільки щодо кораблів, і то тільки певного рода, натомісць у всіх інших ділянках морської сили, необнятих угодою, американці, користуючись без стриму своїм безприкладним в історії людства фінансовим багатством, вибиваються на першу світову потугу: в будові морського літництва, в удосконалюванні боєвої здатности кораблів і метод вивчування персоналу.

II.

Сидячи на сідлі на двох океанах і маючи через Панаму свободу перекидати фльоти між Атлянтиком і Пацифіком, американська федерація не занедбує нічого, щоб стати незрушимою ногою на Тихому Океані. Гонолюль, осередок Гавайських островів, стається великою морською базою Америки, з вагою стратегічною першорядної ваги. „Се — казав недавно секретар американської фльоти Едвард Варнер підчас своєї „прогульки" на Гавай — наша передня сторожа супроти Заходу, се наша перша оборонна лінія. Ніщо не сміє перешкодити нашій фльоті стати там сильною ногою".

Здається, що бажання це вже здійснене, бодай в значній части. Початок нового року побачить на Гавайських водах невидане від 1908 р. зборище военних кораблів усіх розмірів, себто повну военну фльоту, з усім, що до неї належить — з перевозовими кораблями, то що.

Чудно й дивно, що ці величезні военні приготівки доконуються в супроводі славословій мира, пацифістичних проповідей. Бо кінець кінців: чейже не для вічного мира і всесвітнього братання могуча американська республика робить таке кольосальне бюджетове зусилля?

І ще одно: чейже не проти сухопутної радянської імперії — як це дехто думає, навіть серед радянських публіцистів — себто чейже не для скріплення легенди про „всесвітній протисовітський блок" — Америка вибивається на першу морську потугу світа?

III.

Та покищо Америка, де тільки може, на всіх кінцях світа встромляє патики в колеса британського імперіялізму. Кожна нагода до цього добра. Доволі, щоб десь котрась держава, більша або менша, в Европі, в Азії або на Океанах, у колинебудь важному подавала вид, що вона йде під вплив Великої Британії, не кажучи вже навіть про здачу в клієнтуру Британської Імперії, доволі основаних познак цього — щоб Америка сказала їй своє: гов! Очевидно бережеться вона сказати це просто з моста, грубо (як свого часу робила Німеччина Вільгельма II.) — та все таки вона говорить так пророчисто, що ніхто не може сумніватися в змислі її заходів. Ось така Польща довго складалася як покірне ягнятко, щоби доблагатися американської позички, — а все тому, що вона заклята клієнтка Англії. Німеччина одержувала сотні міліонів долярів для всяких своїх промислових і комунальних цілей, аж раптом, на днях, Прусія стрілася з відмовою забезпечення американської позички — то було якраз після занадто вже, на погляд Вашингтону, інтимних зносин між Вільгельмштрассе і Давнінґстріт, після Женеви. А ледви тільки пронеслася чутка, що Франція збирається консолідувати свої позички в Англії, коли вдарила на голови французів заява цлової війни з боку Америки — і це трохи не в сам розгар американсько-французьких свят у Парижі, так — річ немешне характеристична — в сам розгар тровлі, яку в париській пресі англійська рука розвела проти Раковського, заіменованого з легкої французької руки „наступником Мазепи".

І так далі. Не говорячи вже про завзяту й безпощадну війну, яку американський Standard Oil веде проти британської Royal Dutch і якої висліду нині ще ніхто не може передбачити. Ні оконечного висліду, ні навіть перипетій і епізодів, у які хід тієї цівни може втягнути сторонні держави і народи.

В. Левицький.

Польсько-литовський конфлікт.

Вильно, половина жовтня 1927.

I.

Ще на днях здавалося тут, що Польща стоїть на передодні незвичайно серіозних подій у своєму відношенні до Литви. Ранком дня 7. жовтня 1927 р. наднїхав з Варшави курієрський поїзд, яким прибули до Вильна трохи не всі члени теперішнього уряду: премієр маршалок Пілсудський, заступник неприсутнього мін. закорд. справ Залеського — віцеміністр Кноль, начальник східнього виділу в політ. департаменті мін. зак. справ — Голувко, мін. освіти Добруцький, мін. рільничих реформ Станевич, заст. мін. війни — ген. Конаржевський, мін. внутр. справ ген. Складковський, крім цього майже всі начальники поліційних урядів держави, начальник ген. штабу, військової канцелярії марш. Пілсудського і ін. Офіціяльні пресові повідомлення голосили, що згадані міністри їдуть у Вильно для того, щоби там приняти участь в святі 7-літньої річниці здобуття і прилучення Вильна до Польщі. Одначе всі поге-

ведні події, а головно: такий демонстративний виїзд у Вильно майже цілого варшавського кабінету та бурхливі відголоси польської преси недвозначно доводили, що в повітрі чути трохи не близькість надходячої куртовини. Тому не диво, що на виленському ґрунті явилися також численні представники чужинної преси для провідання справи польсько-литовського конфлікту на місці. Одначе швидко виявилося, що великий жест варшавського уряду має тільки демонстративний характер. **Немає мови про який-небудь воєнний конфлікт між Польщею і Литвою**, по крайній мірі — **тепер**, хоча по суті у відношенні між цими обома „братніми" народами нічо не змінилося ані не зміниться у майбутньому. По просту: теперішній великий польсько-литовський галас творить тільки один епізод у бистрім ході політичних подій на Сході Европи, епізод незначний та проте незвичайно цінний для їх характеристики. Ця обставина і спонукує мене поділитися з нашим громадянством низкою фактів, вражінь та помічень, вібраних тут на місці з ріжних джерел, а головно від наших литовських приятелів, так важко дітknених тепер рукою польської влади. Та зрозуміти їх як-слід можна тільки тоді, коли пригадається недавно минуле польсько-литовського конфлікту за Вильно і Виленщину. Ось воно:

Коли в осени 1918 р. прийшло до перемиря на західному фронті, ген. Фош приказав німецьким військам, котрі від 1916 р. держали Вильно — опустити його і взагалі очистити цілий східний фронт. Приказ ген. Фоша прийшов при кінці грудня 1918 р.: німці радо виконали його, оставляючи країну, як-то кажуть, на Божу волю. Зараз потім обсадили Вильно — **відразу**: поляки і литовці. Ясна річ, що таке... condominium раньше чи пізніше булоб довело до збройного конфлікту між обома сторонами, колиб одних і других швидко не „погодили" большевики. А погодили вони їх таким чином, що в січні 1919 р. своїми червоними військовими відділами заняли Вильно і околицю. Більшовицька окупація Вильна протревала всього 4 місяці, себто до квітня 1919 р. коли більшовиків звідтам виперли відділи польських леґіонів. З того часу аж до наступного літа 1920 р., Вильно державли в своїх руках поляки. Та, як відомо, на літо 1920 р. припадає похід польської армії на Київ і польсько-більшовицька війна. Скінчилася вона для Польщі некорисно, бо польська армія була приневолена податися назад і відступити аж під саму Варшаву. Очевидно, разом з польською армією мусіла податися назад і польська залога Вильна, та чере те місто знов заняли більшовики. Але тим разом вступили до Вильна також правильні відділи литовської армії, котрі пробули там біч-обіч шість тижнів. Між Литвою і більшовиками прийшло дня 12. липня 1920 р. до конвенції, на підставі якої більшовики зобовязалися відступити Вильно Литві. Та большевики не виконали цеї конвенції, а навпаки ждали пригожого моменту, аби литовську залогу Вильна цілком виперти з міста. Тимчасом на фронті воєнне щастя обернулося в користь Польщі, маршал Пілсудський переломив більшовицький напір і більшовики зачали відступати. При самім кінці хотіли ще „відплатитися" соткам невинно арештованих, спокійних громадян: поляків, жидів, литовців, які всі ждали певної смерти в мурах виленської чрезвичайки. Ненадійна атака литовської залоги Вильна врятувала арештованих і більшовики покинули місто. Запанували в нім цілком литовці. Але не на довго. Бо знов зголосили свої претенсії поляки і між обома сторонами збиралося на кроваву рукопашню. Тоді за посередництвом зах.-европейських держав, головно Англії, станув між Польщею і Литвою в Сувалках договір, силою якого про державну приналежність Вильна і Виленщини мало вирішити свобідне всенародне голосування населення. Литовці повірили в добру волю другого контрагента, а також в могутню силу „антанти" та супокійно вивели свої частини з Вильна, спрямовуючи їх на схід на фронт. Та ледви минуло кілька днів, як склалась „ненадійна" подія. Ген. Желіговський, мовляв, „збунтувався", виломився зпід приказів своєї верховної військової влади і на власну руку обсадив Вильно. Та кілька літ потім сам маршал Пілсудський виявив в публичному відчиті, виголошеному у Вильні, що ґен. Желіговський пішов тоді походом на Вильно за його відомом і згодою та про намірену акцію знали чужинні дипльомати, акредитовані при варшавському уряді. Досить, литовці знов втратили Вильно, яке від цього моменту залишається в польських руках до сьогодні. Всі інші події, які зайшли від літа 1920 р. в виленській справі, на ділі тільки згаданий фактичний стан перемінили в правний. І так до осени 1922 р. правив в Вильні ґен. Желіговський. Його область назвала Варшава „Середущою Литвою". Коли вже польська влада у Вильні була з мілітарного боку якслід угрунтована і не загрожувала їй ніяка зовнішня небезпека, ґен. Желіговський запорядив вибори до виленського сойму, котрий, ясна річ, проголосив злуку Вильна і Виленщини з Польщею. У виборах до згаданого сойму взяли участь тільки поляки, бо литовці, білорусини і жиди збойкотували їх. Але уряд і місцеві поляки зовсім цим не турбувалися, так, як, очевидно, соймове рішення для них мало тільки декляративний характер. Воно стверджувало словами і на папері те, що і так вже на ділі істнувало. Всеж таки сама справа на згаданому рішенні не покінчилася. Залишилася ще сакраментальна „антанта", яка у версайському договорі застерегла собі визначення східних кордонів Польщі, ну, і яка патронізувала цілому польсько-литовському конфліктові у виленській справі. Ковенський уряд слав на всі боки протестаційні ноти, в яких реклямував вічні і непередавнені права литовського народу до історичньої столиці Витовта, тоді, як зі свого боку варшавський уряд знов виказував, що Вильно мусить на віки остати при Польщі, бо наслідком стільки сот літ тріваючої приналежности Великого Князівства Литовського до Польщі — Вильно стало одним з центрів польської культури, є повне польських костелів і палаців, увязчене такими іменами польських велитнів як Міцкевич, Костюшко і ін. Між Ковном і Варшавою вічно ґадили всілякі „посередники", але з їх посередництва, розуміється, нічого путнього не виходило ані не вийшло. І остаточно рішило те, що в політиці все рішає — реальна сила. Польща держала Вильно і Виленщину цупко в своїх руках, нікому не снилося для користи Литви вести з приводу Вильна війну з Польщею, Польща була стільки і стільки сильніша від Литви, отже і „право" мусіло залишитися за Польщею. Рішенням Ради Амбасадорів з 15. березня 1923, яким, до речі, признано Польщі область Сх. Галичини, признано також Польщі Вильно і Виленщину.

Та ковенський уряд не приняв цього рішення Ради Амбасадорів. Він рішуче запротестував проти нього, заявляючи, що на втрату Вильна ніколи не погодиться. А на знак протесту і вічних прав литовського народу на Вильно, — литовський уряд постановив не навязувати жадних дипльоматичних, політичних і торговельних взаємин з Польщею. І досі цього свого становища не змінив. Отже хоча фактично обі держави не воюють зі собою, то формально вони так, якби в стані війни. У Варшаві немає литовського дипльоматичного представника і, очевидно, в Ковні немає польського. Між Польщею і Литвою немає ніякої ні залізничої, ні поштової, ні телеграфічної або телефонічної сполуки і ін. Словом, стан для Польщі більш чим неприємний, бо вічно нагадує їй, що там на північному сході формальний стан воєнний легко може перемінитися у фактичний. Отже ясно, що польська дипльоматія, яка прецінь до чогось є у світі — від 1923 р. безперервно вживає всяких можливих способів і засобів, аби непримиримого литовського сусіда бодай формально примирити з Польщею. (Далі буде).

Д-р Павло Лисяк.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Як давати відпустку?

У французькім деннику „Журналь де Деба" находимо дотепний фейлетон, який змальовує клопоти французького уряду з радянським амбасадором Раковським, що нерадо покидає своє становище.

(Підчас останньої зустрічі перед офіціяльною нотою. Возний М-ства закорд. справ повідомляє: Його Екселенція, Амбасадор Совітів).

Бріян (підтягає манжети, поправляє краватку і проводить пальцями по чуприні): Не забуваймо, що Франція це найчемніша нація в Европі. Головна річ, щоби цей дипльомат — правду кажучи, трохи прикрий — не виїхав з нашого краю з поганим вражінням. (Входить амбасадор). Що за причина, пане амбасадоре, що Ваша Екселенція рішили тому-ось нас покинути?

Раковський. Успокійтесь... ані гадав... Хто поширює цю злобну вістку?

Бріян. Безсумніву люди злої волі і такої самої злої інформації.

Раковський. Ви знаєте добре, що я не хотів би зробити Франції навіть найменшої прикрости.

Бріян. Хто в цьому сумнівався би? (Бере папіроску). Отже ви думаєте провести в нас початки цьогорічної осени. (Закурює папіроску). Сезон недуже захочуючий. Кажуть, що ждуть нас сильні дощі та повені.

Раковський. Ви знаєте, що в моїм краю ще гірше.

Бріян (розсіяний). Правда, що Болгарія не славиться лагідним кліматом.

Раковський. Кажучи між нами там таки порядна студінь, коли можна так сказати... Але в Росії ще гірше. Уявіть собі, що там паде сніг від початку зими до кінця.

Бріян. О! це дуже приємно для зимових спортів.

Раковський. Щодо мене то я не маю наміру туди вертатися.

Бріян. У такім разі ви певно прозимуєте на Рівєрі.

Раковський. Ви так гадаєте?

Бріян. Там так приємно! Ах, якби я міг так звільнитись...

Раковський. Так, так... Блакитне небо морське надбережжя, човни, рулєтка, осмалені красуні...

Бріян. Стрункі статі, мідяні плечі...

Раковський (розмріяний). Я пропадаю за плечима дівчат із Капи.

Бріян (приємно). Бачу, що Ваша Екселенція потрохи майже згоджується з тим, що подобалось дипльоматам старого режіму.

Раковський. Добрі-то були часи, коли російський амбасадор був у ласках у всіх.

Бріян. Мусите признати, що це не змінилось! (Відвертаючи розмову в інший бік). Отже Ви приготовляєте собі мешкання в Капи?

С. ВАСИЛЬЧЕНКО.

ПАЦАНОК.

(Докінчення.)

Потім удвох вони почали тихо розмовляти про людей, про Христове вчення; марили про те, що-б сталося на землі, коли-б знову прийшов Христос.

— Я думаю, — казав мрійно пацанок, — колиб тепер він прийшов, то перш усього звелів би покарати всіх тих, що тепер нас мучять.

— Він навчав людей, щоб вони прощали своїм ворогам, — тихо одмовив Петро, — і він, колиб вони покаялися, простив би все їм.

— Простив би? — розчаровано протяг пацанок.

— Усіх би простив.

— І нашого начальника простив би? — питає пацанок.

У Петра защеміло чогось серце, проте він переміг себе й сказав:

— І його простив би, колиб він покаявся.

Пацанок замовк і задумався.

— Слухай, товаришу! — трохи перемовчавши, промовив він смутним голосом, — можеб він хоч з посади його скинув?

— Про те нема чого й казати: начальником він не був би над нами.

Пацанок зразу повеселів.

— Ааг!... так йому! — радіючи казав він. — Зразу позривав би з його пагони та до параші поставив би. Парашником зробив би його! Чи так, товаришу? — Петро на свій страх, дозволив пацанкові поставити начальника за парашника. Пацанок дзвінко й радісно засміявся.

Потім пацанок про щось задумався.

— Ну, а нам з тобою, товаришу, не попалоб часом од його? — спитав пацанок.

Петро трохи подумав.

— Хто його зна, Володько, — за себе не скажу: можеб мені й досталося од його за щонебудь; ну, а тобі нічого не булоб — це я добре знаю.

— А чогож так? — тихо спитав Володька.

— Любив він пацанків, таких як ти.

— Любив? — радіючи й соромлячись, перепитав його.

— Любив, товаришок, і людям дуже наказував, щоб жаліли їх.

— А... — пацанок щось хотів сказати, та й замовк. Потім тихенько одсунувся од Петра... Та забув мабуть, що Петрова рука лежала у його на коліні. Нагнувся над нею, а з очей упала на неї тепла крапелька-сльозинка.

Петро став закурювати.

— Ти вмієш писати прошенія? — казав пацанок через який час Петрові, — у вашій камері, кажуть, усі вміють добре писати прошенія.

— Можна буде написати, — одмовив Петро.

—Мене радять, — казав пацанок з дитячим довірям, — щоб я послав прохання до цариці про помилування. Колиб гарно, жалібно написати, то може щонебудь би й вийшло.

— То лишне, — сказав Петро, — тепер не дуже вважають на жалібні слова. Можна написати без того, може що й вийде.

— Е, ні, не кажи, товаришу! — казав Володька, — розказують, що тут була колись політическа баришня, то вона так написала одному пацанкові прошеніе, що навіть надзирателі плакали. Усе його життя списала. Через два місяці од цариці й помилування прийшло... Так напишеш, товаришу? — казав далі пацанок. — Напиши пожалуста! Спиши про все. І що здоровля моє слабе, а кандьор поганий... що чаю-сахару немає, бо нема кому з волі прислати хоч карбованця. (Забув на той час пацанок про свою маруху.) Напиши, що у мене „старушка-мать", що осталася без усякого пропитанння... І оте напиши, що ти казав... що Христос пацанків велів любити... — — — — — — —

Крізь грати стало пробиватися сине світло ранку. Виявились брудні обдерті стіни. Дивлячись на їх прищуреними очима, можна було добре уявити буйний сад або непроглядний бір.

Зігнувшись бубличком і щільно обгорнувшись у полотняний бушлат, спав коло стіни на брудній голій мостині Володька. В сірому світлі досвітку вирізувалося його бліде личко з міцно заплющеними очима й по дитячий витягнутими губами.

Глянувши тепер на його, Петро зразу здував, кого він йому нагадував.

Здавалося йому, що не славний шармач Володька спить перед ним, а давній-давній його приятель, сільський школяр Марко, з котрим колись вони пасли вівці на селі. Такі шнурком брови, такий-же ніс, губи... Тільки змарнів чогось він дуже та коло губів зявлася нова рисочка недитячого страждання.

Часом крізь сон він щось говорив скоренько й невиразно — може про крашанку:

— Віддайте, суки, мою крашанку! тепер мені треба крашанки.

Розвиднялося. На мостині, в головах у Володьки, показалася надїдена житня пайка, глечик з водою, насипана на діл купка соли.

А через грати врывався вже радісний гомін дзвонів, що розносився зо всіх церков міста.

Раковський. Ех, ні! пеж не пора. Все мене тримає тут.

Бріян. Певно, що не найприємніший паризький сезон.

Раковський. І найкорисніший.

Бріян. Театри відчиняються...

Раковський. ...і парлямент.

Бріян. Отже ви лишаєтесь у нас? (Розмріяний). А знаєте, що ви зробили би, якщо ви хотіли би бути справді чемним.

Раковський. О! Ви вмієте мене „взяти"! А між вашими земляками є ще такі, які не вміють мене оцінити!

Бріян. Бо вони вас не знають!... Щодо мене, то якби я не лякався видатись вам трохи недискретним, то я дозволив би собі попрохати вас, щоби ви були добрі і поїхали до Чічеріна в одною орудою від мене.

Раковський. Алеж до чорта пе-ж Москва... Ви-ж знаєте, що я не терплю подорожей.

Бріян. Але нема нічого кращого в світі для молоді як подорожі.

Раковський. О, ви дуже чемні! Але самі бачите, що я зайшов у невдячний вік.

Бріян. (На боці). Ще й як!

Раковський. Не домагайтесь від мене, щоби я їхав залізницею... у добі таких атентатів.

Бріян. Алеж є літаки.

Раковський. Дякую гарненько, моя шкіра мені дорожша.

Бріян. (На боці). Ріжні смаки істнують на світі! (Голосно). Та бачите я маю стільки справ до нашого Чіче...

Раковський. А чи не мігби їх йому пелагати мій вельмишановний товариш Гербет*?

Бріян. Це правда. Але їм якось важко договоритись.

Раковський. Гірка доля! Щодо мене, то я таки не поїду.

Бріян. Ви направду страшний чоловік... А якби я вас так попрохав поїхати за кавером?

Раковський. Ех! не жартуймо при поважних справах.

Бріян. Навіть і не гадаю... Але як вийти з цієї ситуації? Но, мій Ракоко, рушться трохи.

Раковський. Звіть мене Бажаним!

Бріян. А то чому?

Раковський. Це моє імя.

Бріян. Я ніколи не вгадав би. Ну добре! Отже мій коханий Бажаючий, уявіть собі, що я вже маю цього досить.

Раковський. Чого?

Бріян. Вас. І я не хочу вам сказати: Вас ніхто тут не тримає.

Раковський. Ну що ви!

Бріян. (Підносячи голос). А на доказ, що воно так то скажу вам, що коли ви не дасьте драпака, то я вас викину через вікно.

Раковський. А скільки-ж вас є тут, щоби були в силі це зробити?

Бріян. (натискає гузик дзвінка). Панове возьні, гей! (Звязують амбасадора СРСР.).

Головний возьний. А що ми маємо зробити з Його Ексцеленцією?

Бріян. Зробіть пакунок і пустіть його в Сену.

Раковський. Пане Бріяне! Ніколи не сподівся чогось подібного по вас.

Бріян (до возьних). А для більшої певности зашийте в той самий мішок одного щуліку і одну змію. Щоби йому не було самотно.

Раковський. Пане міністре! Якщо я не надужив би вашої чемности, то я прохав би вас дати мені авдієнцію на завтра на ту саму годину.

Бріян (запалюючи папіроску). Ще побачимо.

* Франц. посол у Москві.

Останні вісти.

ПЕРЕД ПРОЦЕСОМ ШВАРЦБАРТА.

Горкий не приїде до Парижа. — Шварцбарт караний за крадіж.

Париж, 17. жовтня 1927.

Склад трибуналу в процесі Шварцбарта, за виїмкою предсідника Флері, буде відомий щойно завтра. Нині вильосують лаву присяжних. Поза покликаними вже 19 свідками, комітет оборони Шварцбарта вніс іще на покликання ще в характері свідків проф. Вікт. Баша, проф. Райнаха, провідника фр. соціялістів посла Льва Блюма й ін. З українського боку внесено на покликання в характері свідка бувш. члена згл. шефа директорії УНР. В. Винниченка. Максим Горкий, до якого обор. Шварцбарта, адв. Торес звернувся з просьбою виступити в характері свідка, прислав листа, у якім повідомляє, що з причини лихого стану здоровля не може приїхати до Парижа, але готов переслати свої зізнання на письмі. Нинішнє „Еко д' Парі" у статті закидає Шварцбартові большевизм і протестує проти акту терору, доконаного на паризькому ґрунті.

З акту обвинувачення виходить, що Шварцбарт у 1909 р. був караний у Відні 4-м. вязницею за крадіж, з Будапешту видалили його за такі самі злочини. Прокуратор не вірить обвинуваченому, що ділав з власної понуки і без спільників. У його вчинку прокуратор не бачить ніяких ідейних мотивів. От. Петлюру годі обвинувачувати за погроми, спричинені обставинами. Петлюра поборював погромову акцію. Акт обвинувачення підписаний ген. прокурат. Шерддінгом. На розправі обвинувачення піддержуватиме ген. адвокат Ренака. Склад трибуналу такий: предс. судді Флері, асесори Марті і Кресель. Шварцбарта боронять: адв. Торес і його співробітники Вайль-Госедшо і адв. Розенталь. Родину от. Петлюри заступає: адв. Кампінчі, Вільм і адв. з Польші Позанський. Шварцбарт від учора сидить уже в келії для вязнів у судовім будинку. Приїхало багато жид. журналістів, з Америки, Африки й Австралії.

ПРОТИ ДОВГАЛЕВСЬКОГО.

Париж, 17. жовтня 1927.

Часописи правиці почали кампанію проти наслідника Раковського амбасадора Довгалевського. Гостру статтю помістив орган Мільрана „Авенір", який зазначує, що спеціяльністю Довгалевського є організування переворотів і терористичних організацій. Часопис пригадує, що Довгалевський мусів уступити зі Штокгольму і Токія за свою пропаґандистичну діяльність. Довгалевський не є москаль і навіть не знає добре російської мови.

ЗА СКЛИКАННЯ СОЙМУ.

Варшава, 17. жовтня 1927.

Вчора віцемарш. Засмнівський з рамени ЗЛН. звернувся до маршалка сойму Ратая і повідомив його, що ЗЛН. домагається скликання сойму. Коли не зайдуть якісь несподіванки, то слід сподіватися, що сойм зачне радити з кінцем цього або з початком найближчого тижня. Вчора кружляли чутки, що уряд хоче в найближчих днях розвязати сойм і сенат. Тоді скликання сойму сталося би неактуальне й зачалася би виборча стадія. Яке становище займе уряд у справі соймових праць, має порішити нинішня рада міністрів, яку склекано на вечір. Маршалок Ратай занедужав і тому не урядує.

ПРИБІЧНА РАДА ЗАЧИНАЄ УРЯДУВАННЯ.

Львів, 19. жовтня 1927.

Комісар м. Львова Стшелецький скликав перше конституюче засідання прибічної ради на нині, 19. жовтня. На денному порядку є м. і. справа вибору комісій і делеґатів прибічної ради до ріжних міських інституцій.

НОВИНКИ.

— **Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи"** ім. Б. Грінченка у Львові відбудуться дня 23. жовтня 1927 о год. 5-ій пополудні в комнатах дівочої школи пл. св. Юра ч. 5. — Старшина Кружка.

— **Новий сенат Українського Університету в Празі** на академічний рік 1927-28 складається з отсих осіб: 1. проф. д-р Олександер Колесса — ректор, 2. проф. Сергій Шелухин — проректор, 3. проф. Дмитро Антонович — декан фільософічного факультету, 4. проф. Василь Біднов — продекан фільософічного факультету, 5. проф. Кость Лоський — декан правничого факультету, 6. проф. Володимир Тимошенко — продекан правничого факультету.

— **„День ощадности" в школах „Рідної Школи".** Головна Управа „Рідної Школи" зарядила, щоби всі її школи святкували в неділю дня 30. жовтня ц. р. „День ощадности". Програма такого свята може бути довільна, але повинна обнимати дві необхідні точки: 1) відчит про вагу і значіння ощадности для кожної людини зокрема і для цілого народу взагалі, 2) збірку дрібних ощадностей. Це свято повинно бути почином до заснування шкільних щадниць, яких у нас, на жаль, ще дуже мало.

— **Шаховий турнір у Дрогобичі.** Пишуть нам: Недавно відбувся тут уже вдруге шаховий турнір за мистецтво, влаштований туристично-спортовим товариством „Підгіря". Перше місце й титул мистця здобув п. Нестор Кашуба, не програвши ні одної партії й осягаючи на 24 можливих 23 і пів точок. Друге місце заняв п. Б. Коссак, III. п. Б. Веселий, четверте В. Кобільник, пяте Р. Кобилецький. Це ґрупа побідників, дальші місця заняли грачі троха слабші. Завдяки шаховій секції, що є одиноким зорганізованим шаховим осередком у Дрогобичі, цілий ряд грачів виробляється на поважних шахістів, про що свідчить факт, що прим. кількох перших потрафить грати партії на сліпо, не дивлячись зовсім на шахівницю. На тім полі, всупереч традиції ходження в хвості інших народів, ми перші взяли тут ініціятиву в свої руки й от по році істнування секції за ініціятивою її членів орґанізується вже другий український шаховий клюб у Дрогобичі в місцевій „Робітничій Громаді", під час коли в наших сусідів „з вищою культурою" на тім полі пусто і глухо. Якби ми й на всіх інших полях старалися взяти ініціятиву в свої руки, як інакше виглядалиб небавком наші міста, котрі мають ненаш характер лиш тому, що всякі прояви чи то культурного чи суспільного життя беруть початок не від нас, але від наших сусідів поляків і жидів! **З. Щ.**

— **Ucrainica.** Під заголовком „Туристи" вийшли у видавництві „Мисль" в Ленінграді гуморески Остапа Вишні в російському перекладі. — „Беларуская Криніца" (ч. 35 і 36 ц. р.) принесла в перекладі П. Задуми статтю о. д-ра Костельника п. з. „Польська Унія". — „Берлінер Берзенцайтунґ" (ч. 358) принесла добру інформаційну статтю п. з. „Великодержави й Україна". Ця стаття навязує до попередніх статтей про Україну, поміщених у томуж органі в чч. 126 і 170. ц. р.

— **Особисті вісти.** Державний іспит з музики і гри на фортепяні перед іспитовою комісією львівської консерваторії зложили: Савицька Людмила і Галайчук Наталія зі Стрия з добрим, Коваксвич Стефанія і Савицький Роман зі Самбора з дуже добрим успіхом.

— **Чехословацький консулят у Львові** просить нас подати до загального відома, що дня 28. ц. м., який є державним святом Ч. С. Р., консулят урядувати не буде.

— **Смерть чудака-міліонера.** Недавно помер у Капштадті один з найбільших сучасних чудаків, якщо взагалі можна в чудацтві перевищити сотні дивних самотників. Михайло Гіддінґ, з походження голяндець, а вихованя англієць, дістав велику спадщину у торговлі кавою і почав жити з процентів як міліонер, що не потрібує працювати. Жив він у хаті свого дядька, що лишив йому майно, в околиці Капштадту, де проводив у життя фільософію Шопенгауера як великий ворог жіноцтва. Рано та вечір прочитував афоризми великого жінконенавидця замість молитви, а його твори роздавав у тисячах примірників на всі боки. У палаті, де жив, не вільно було нікому рухати предметів з місця, де лишив їх його дядько. Гіддінґ не признавав телефону ні електрики, а авто наймав за кождим разом, витрачуючи на це великі гроші. Одночасно був страшенно скупий щоденно на малі гроші, а міліони розкидав на добродійні цілі: одягав на вулиці бідних, роздавав харчі, гостив приятелів, посилав до шпиталів ліки, висилав недужих на реконвалесценцію. Та робив це все з ненависти та погорди для життя. Гіддінґ не мав приятелів і не писав ніколи до своїх братів і сестер, щоби не зрадити свого доброго серця. На його похороні не було майже нікого, бо ніхто не любив його, дарма, що Гіддінґ зробив щасливими десятки тисяч людей. Ніодна жінка не перейшла ніколи порогу його хати. Все своє майно записав він на добродійні цілі. Помер так само самотно як жив.

— **Ню-йорський скандал.** У стейті Нью-Йорку невеличкий скандал. Пані Флоренс Кнап, перша жінка, що дійшла аж до високого становища державного секретаря обвинувачена в махінаціях державним грошем. Раніше вона була професоркою в університеті Сиракюз і покинула це місце, щоби як заявила „заощадити державі чимало гроша". Цю ощадність вона зрозуміла занадто фамілійно, бо понасаджувала довкола себе на урядовців усіх членів своєї рідні, аж до старенької мами включно, і загирила акцію спису населення, на яку дістала окремі гроші.

— **Рекорди.** Своєрідний рекорд у царині карного права здобуло австрійське містечко Шердінґ. Щойно тепер пригадують собі журналісти що воно було котись згадане в історії, бо туди переходили ін війська Наполеона а австрійці додають, що воно славне ще й тепер знаменитим маслом. Але масло і перехід Наполеона є нічим у порівнанні з тамошньою вязницею. При нагоді одної недавньої розправи ствердили, що вартові вязниці з Шердінґ лишали відчинені двері від келії увязнених, дозволяли вязням відвідувати себе, а навіть самі пробували в келіях, де сиділи грішники жіночого роду. Справа вийшла наверх, коли одна з цих грішниць покидала вязничні мури, а за нею покинув своє становище теж вязничний сторож, заявивши товаришам вартовим і злодіям, що не може без неї жити. Вязниця, з якої втікають тільки вартові, а не злодії, це рекорд гідний австрійської „гемітліхкайт"!

— **З нових винаходів.** Ще один винахід, який може змінити дотеперішню систему людських інтересів. Є це новий тип, легкого, дешевого акумулятора, що зберігає в собі десятикратно більшу електричну енерґію, як усі дотеперішні моделі. Таким робом залізниця, авто чи корабель готові змінити вугілля та бензину на електрику. Все питання в тому: коли? Згаданий винахід жде вже від 4-ох літ на своє практичне здійснення, тому, що його винахідник не мав ніяких звязків із світом промислу та торговлі. Є ним еспанський єзуїтський „патер" Альмеіда, який мусів аж виголосити прилюдний відчит перед чужинними фахівцями, щоби в краю тореадорів, революції і диктатури Прімо де Рівери могли повірити у поважність його винаходу.

— **Літературний куток.** В останній книжці журнала „Реві де Де Монд" видруковані деякі листи Бальзака про його подорож на Україну. Може не всі знають, що Бальзак їздив аж до Бердичева... женитись. В околиці жила його довголітня наречена панна Ганська, яка мала чималий вплив на його уяву і фінансові клопоти. 5. вересня 1847 р. Бальзак виїхав із Парижа з маленьким багажем, щоби проїхати Бельгію, Німеччину, Австрію, Польщу та Україну залізницею, ділітансом і кибиткою. На 7-ий день приїхав він до Бродів. Було це якраз жидівське свято нового року і в місті не можна було найти коней. На поміч мусів прийти російський консуль, що дав письменникові листа до начальника митниці з Радивилові. Приїзд чужинця до Бродів був сензацією; останній француз відвідав це місто ще в році 1790. „Лист із Київа" Бальзака крім зовнішніх вражінь мандрівника має чимало рефлексій про життя наших селян і про „славянську душу". Наші селяни „сто разів щасливіші як 20 міліонів французів Вони живуть безжурно мов діти. Поміщики їх годують і рабство, не робляч ім ніякої шкоди, стає джерелом щастя та спокою. Визволення селян довело би до дезорґанізації всієї імперії, основаної на послуху". У Бердичеві пише Бальзак: „Доми „танцюючі польку" (себ-то набакир!) маленькі як ярмарочні будки та брудні як хліви. Їх вид такий нежданий для европейця та парижанина, що треба дивитись кільна разів, щоби до нього звикнути. Цей жидівський табор повний жидів і всі вони на вулицях" В жидівській „буді" Бальзак їхав по українському степу „по царстві хліба" і від утоми заснув. Під вечір його розбудив візник-жид звісткою, що приїхали до „обітованої землі" Це був гутір панни Ганської. І від тоді засліплений Бальзак бачив щораз менше.

— **Спорт і демократія.** Будапешт мав свою сензацію, яка має свій глибший зміст і для нас, хоча вона мало політична. На великім спортовім майдані дебютував як провідник одної спортової дружини відомий аристократ, граф Олександер Фестетікс, бувший капітан гусарів, бувш. міністр і власник 30.000 моргів найкращої землі. Додайте до цього: кандидат на амбасадора в Лондоні і власник збірки книжок і творів мистецтва, відомої далеко поза межами Мадярщини. На спортове видовище зїхалась уся мадярська сметанка: Андраші, Апоні й інші графи, що оваційно витали Фестетікса, який з своєю дружиною витрав „меч" 7:3. Фестетікс, дякуючи за оплески, сказав: „Копаний мяч — це демократичний спорт, тому я люблю його найбільше — він дешевий і всім доступний". Кажуть, що ми народ демократичний. А проте ніхто з нас не бачив на спортовім майдані як учасника гри якогось нашого достойника навіть на половину меншого, як Фестетікс.

— **З КІНА.** В кіні „Палас" і „Лев": Світ у полумях. — В кіні „Аполльо": Люби мене! а світ буде твій! — В кіні „Фатаморґана": Грішниці.

З життя наших установ.

Перші Загальні Збори Т-ва „Ощадність“.

Перші Звичайні Загальні Збори Товариства „Ощадність“ для господарности і добробуту, кооператив з обмеженою відповідальністю у Львові, відбулися дня 15-го жовтня 1927. при участи 42 членів.

Загальні Збори відкрив довшою промовою голова Комітету Основателів д-р Михайло Волошин, почім Збори вибрали його на провідника Зборів. На секретарів покликано пп. д-ра Любомира Макарушку і Маркіяна Кисілевського.

По звіті з діяльности Комітету Основателів за час від 9. грудня 1926, п. є. від Основательних Зборів Т-ва „Ощадність“, предложенім членом Дирекції Т-ва „Ощадність“ д-ром Костем Левицьким, Загальні Збори звіт цей приняли до відома. Відтак приступлено до вибору 15 членів Надзірної Ради і 6 заступників членів Надзірної Ради.

До Надзірної Ради увійшли як члени: пп. Михайло Галущинський, Омелян Терлецький, інж. Микола Творидло, о. Дамян Лопатинський, Зофія Ракowська, інж. Юліян Павликовський, д-р Володимир Охримович, д-р Михайло Волошин, Сильвестер Герасимович, д-р Степан Федак, д-р Теофіль Кормош, д-р Олександер Кульчицький, Микола Заячківський, Теодор Преторіюс і Василь Мудрий, а як заступники членів пп. Андрій Мудрик, Іван Филипович, Володимир Козак, д-р Роман Дашкевич, д-р Любомир Макарушка. Відтак д-р Юліян Гірняк виголосив реферат „Про святкування Дня Ощадности“, який закінчив внесеннями.

По дискусії Загальні Збори приняли отсі резолюції:

I. Новозаснована Товариство „Ощадність“ на своїх перших Загальних Зборах в дні 15. жовтня п. р. звертає увагу всього нашого громадянства — на виїмково велику й необхідну потребу українського народу: скорого організування національно-кооперативного капіталу, найперше шляхом дрібних, масових, поголовних ощадностей. З уваги на те, що заспокоєння тієї потреби є прямо питанням життя нації, Товариство „Ощадність“ апелює найгорячішим закликом до всіх українських товариських організацій якоїбудь характеру і до всіх свідомих одиниць в краю — взяти участь в новій великій, а постійній народній роботі, яка громадно починається обходом „Свята Ощадности“ дня 30. жовтня п. р. по всіх повітах з ініціятиви відділів Товариства „Ощадність“, а відтак продовжується через цілий місяць листопад в усіх окремих сільських громадах в заложених там „Збірнинах“ Товариства.

Теперішні обходи й щадничі збірки (які відтак рікрічно мають повторюватися) мають бути тільки вступом до систематичної, всесильноі, великої виховно-організаційної, економічної акції, що має на меті зв'язати поголовно всю українську націю в один, правдиво новочасний, господарсько-кооперативний організм. Інтерес усяких окремих, а в тім і фінансових установ мусить зійти на дальший плян, а навпаки, всі установи разом, якнайревнішою та успіхами винагороджуваною особистою роботою всіх своїх службовиків для добра нації — повинні світити зразком і примірoм всім кругам громадянства. Пропагандове Товариство „Ощадність“ стверджує і пригадує всім українцям, що настає час нової великої праці за економічної організації рідного народу.

II. Виконуючи отсей наказ хвилі, перші Загальні Збори Товариства „Ощадність“ вирішують подрібно:

1) Наші господарсько-фінансові установи, що мають на меті громадження і організацію дрібних капіталів не в спекуляційних цілях і не для зиску, але для допомоги населенню в раціональній господарці, в упорядкуванні грошевого обігу та в уліскуванні безпечної льокати для вкладок ощадностей, — лучить спільний виховуючий ідеал в напрямі ідеї ощадности, котру як установи суспільного добра обовязані вони постійно і послідовно всіми середниками пропагувати, а тому:

2) взиваються всі ці установи, щоби:

а) виконуючи свою виховавчу задачу, — зводили постійно і послідовно свій обовязок пропаганди ідеї ощадности так в школі, як і в широких кругах населення; б) щоби на майбутнє рік-річно обходили „Свято Ощадности“, котрого то дня буде переведений щороку підсумок праці пропагандової за послідній рік і котрого то дня має бути ведена пропаганда ідеї ощадности приміром, словом і ділом та загальною збіркою дрібних ощадностей в якнайширших кругах населення; в) щоби вони в обході „Свята Ощадности“ заінтересували всі суспільні, просвітні, культурні і господарські установи, так як це Свято не обходиться не в інтересі установ ощадности, а тільки є присвячене господарському вихованню цілої суспільности і тому все, що в суспільности є зорганізоване мусить бути покликане до співпраці в цім напрямі, бо чеснота ощаджування є суспільною конечною потребою і лежить в інтересі не тільки кожного поодинокого громадянина, але й цілого народу г) тому *взиваються також всі суспільні, просвітні, культурні і господарські установи*, котрих завданням є також між іншим виховування суспільности — до розведення якнайширшої пропаганди ідеї ощадности і до участи в обходах „Свята Ощадности“. г) Вкінці взиваються всі Повітові Відділи Т-ва „Ощадність“, всі господарсько-фінансові установи та всі установи суспільні, освітні, культурні і господарські до обходу в цім (1927) році „Свята Ощадности“ з *повітових осередках* дня 30 жовтня з „Дні Ощадности, а *по селах і містечках* через місяць листопад.

Необхідними точками „Свята Ощадности“ мають бути: 1) відчит з пропагандою ощадности; 2) збірка дрібних, масових вкладок серед широкого загалу населення.

Обходи по селах і по містечках через місяць листопад мають відбуватися на підставі інструкції Централі „Ощадности“ у Львові, як також після пляну уложеного Повітовим Відділом „Ощадности“ в порозумінні з льокальними сільськими і міськими суспільними, просвітними, культурними і господарськими установами.

Там, *де не було ще зорганізованих Повітових Відділів Ощадности, обовязок зорганізування „Свята Ощадности“ спочиває на Повітових Кредитових Кооперативах*, які ще в другій половині липня п. р. були візвані до зорганізування Повітових Відділів Ощадности.

Окремого візвання до святкування „Дня Ощадности“ не будеться вже більше розсилати до установ. *Оголошення отсього комунікату належить уважати за доручення отсих вирішень і заклику в горі поданим установам.*

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. I. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Зі спорту.

„Чарні“—„Україна“ 4:0 (1:0.).

Не завелися численні прихильники „України“, що прийшли на ці змагання, бо гра обох дружин була цікава і стояла на високому рівені. Правда, „Україна“ не використала як слід кількох пригожих для себе ситуацій і не здобула ні разу ворожої брамки, що наповнило неодного видця сумом, одначе все таки в цих змаганнях українська дружина виявилася хоч і слабшим, але поважним противником, якого дружина „Чарних“, що виступила в свойому повному, найсильнішому складі зі всіми своїми світилами, далеко не легковажила. Якби трошки більше щастя, то змагання повинні були закінчитися в найліпшому разі вислідом 3:1 в користь „Чарних“ і такий вислід був би справедливий та відповідав би ходові гри.

Про виграну „України“ в даних умовинах годі було думати. Українська одинацятка надто ще молода і не може мати такої рутини й витревалости, як стара й рутинована дружина „Чарних“. А всеж таки хто приглядався грі „України“ перед двома роками і бачив її передучора, то мусить признати, що вишколення наших копунів поступило значно вперед і вони зачинають ставати справді поважними суперниками найсильніших клюбів. Як систематична праця буде вестися дальше в тому самому напрямі й темпі, то „Україна“ вже небавком буде небезпечним противником для всіх чолових дружин а то не тільки одного Львова.

Про саму гру ширше завтра.

Всячина.

Найбагатший чоловік світа. Яка постать впливає нині на уяву людей якнайсильніще? Постать короля, полководця, суспільного діяча, письменника, мистця? Минули ці романтичні часи. Колиб хто хотів відповісти на це питання загальним голосуванням то побачив би, що найбільше привабливою постатю для більшости людства є постать найбагатшого чоловіка в світі. „Найбагатший чоловік у світі“ так називається одна нова німецька книжка Ергарда Брайтнерса у берлінськім видавництві для „Культурполітік“. Є це дійсна повість (не фантазія) про життя Давісона Рокфелера. З неї довідуємось, що цей сучасний Крез почав свою фінансову карієру ще хлопчиком годуючи на продаж... індиків, на яких заробив перших 10 долярів. Гроші вкладає в корінну крамничку, де спить як хлопець до послуг. Після кількох місяців стає там бухгальтером, коли опорожнилось таке становище. Згодом находить собі спільника для самостійної „комісійної“ крамниці, позичивши на неї гроші. Рокфелер має стільки нових ідей і таку завзятість, що його „бізнес“ росте як на дріжжах. З купця вибивається він на нафтового промисловця викуповуючи акції славного „Ойль Компані“, не погорджуючи хитрощами ні хабарами, якими зєднує собі спільників. Для продажі нафти в Китай він винаходить якусь незвичайно дешеву нафтову лямпу, що побиває всі інші. „Ойль Компані“ має свої каравани верблюдів, що ідуть до арабських племен, ослів, що продираються до глибин півн. Афрікки, всі інші роди транспортів що опановують Афганістан, Ляпляндію, Гренляндію чи Ісляндію. Нині Рокфелер скінчив давно 80-ку і тільки прочитує найважніші листи, а сам займається здебільша спортом у садівництві, гольфі, на колесі, риболовстві... і все ще трясе великою частиною земного глобу.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Перегляд українських інвалідів.

Комунікат.

Лікарські оглядини й реєстрація інвалідів У. Г. А. відбудуться:

В неділю 23. ц. м. в Самборі, в ординаційних кімнатах д-ра Кобільника, вул. Дрогобицька ч. 6 — для інвалідів з повітів: Самбір, Старий Самбір, Дрогобич, Рудки і Турка.

В суботу 29. ц. м. в Перемишлі, в орд. кімнатах д-ра Приймa, Ринок ч. 12 — для інвалідів з повітів: Перемишль, Мостиська, Судова Вишня, Лісько, Добромиль, Любачів і Ярослав. Години перегляду: від 1·30 до 3-ої і від 5 до 7-ої попол.

В неділю 30. ц. м. в Стрию, в льокалі Т-ва „Бескид“, від год. 9·30 передпол. для повітів: Стрий, Сколе, Жидачів і Долина.

В суботу 5. листопада п. р. в Сокалі для повітів: Сокаль, Рава Руська і Радехів при участи д-ра Ст. Мацейовича.

Всі інваліди У. Г. А. з тих повітів мусять явитися до перегляду.

Управа УКТОНІ у Львові.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:

Грималів:
Середа 19. X. Дні нашого життя.
Четвер 20. X. Циганка Аза.
Пятниця 21. X. Вій.
Субота 22. X. День і ніч.
Неділя 23. X. Ой не ходи Грицю.
Театр прийме негайно піаністку і баса.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.